



Rijksinstituut voor Volksgezondheid  
en Milieu  
*Ministerie van Volksgezondheid,  
Welzijn en Sport*

## **Nationaal Hitteplan** versie 2015

RIVM Briefrapport 2014-0051  
W.I. Hagens | M. van Bruggen





Rijksinstituut voor Volksgezondheid  
en Milieu  
*Ministerie van Volksgezondheid,  
Welzijn en Sport*

## **Nationaal Hitteplan**

versie 2015

RIVM Briefrapport 2014-0051  
Werner Hagens | Mark van Bruggen

## Colofon

ISBN:

© RIVM 2014

Delen uit deze publicatie mogen worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Werner Hagens (VLH),  
Mark van Bruggen (VLH),

Contact:  
Werner Hagens  
werner.hagens@rivm.nl

Dit onderzoek werd verricht in opdracht van VWS, in het kader van V/200114 'Loket cGM'.

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid  
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven

[www.rivm.nl](http://www.rivm.nl)

## Publiekssamenvatting

Het Nationaal Hitteplan, dat in 2007 is opgesteld op verzoek van het ministerie van VWS, is sindsdien elk jaar gebruikt. Uit de evaluaties zijn enkele verbeterpunten naar voren gekomen die nog niet in de tekst van het Hitteplan waren opgenomen. Het RIVM heeft de tekst nu geactualiseerd.

In het Hitteplan staat nu beter aangegeven welke verantwoordelijkheden de verschillende organisaties hebben tijdens een periode van aanhoudende hitte. In samenwerking met het KNMI is ook de nauwkeurigheid verbeterd waarmee de aanhoudende hitte wordt voorspeld, doordat de criteria voor de alarmering nu op vier dagen hitte zijn ingesteld in plaats van op vijf. Daarnaast is de praktische informatie over maatregelen overgeheveld naar de nieuwe GGD-richtlijn Gezondheidsrisico's van zomerse omstandigheden en de bijbehorende toolkit Hitte.

Aanhoudende hitte vormt een risico voor de gezondheid van bepaalde groepen mensen, zoals ouderen, mensen in zorginstellingen, chronisch zieken en mensen met overgewicht. Deze risico's variëren van lichte verschijnselen, zoals vermoeidheid en jeuk tot ernstige aandoeningen met mogelijk levensbedreigende gevolgen.

Het Nationaal Hitteplan heeft als doel organisaties er tijdig op te attenderen dat een periode van aanhoudend warm weer wordt verwacht. Dat zijn onder andere GGD'en, brancheorganisaties en het Nederlandse Rode Kruis. Zij waarschuwen vervolgens hun achterban en regionale contacten, die via het Hitteplan maatregelen aangereikt krijgen waarmee de gevolgen van de aanhoudende hitte kunnen worden beperkt.

Trefwoorden: hitte, hitteplan, VWS, gezondheidsrisico's, maatregelen

## Abstract

The Dutch National Heatwave Plan (Nationaal Hitteplan) that was developed in 2007, at the request of the Ministry of Health, Welfare and Sport (VWS), has been used every year since. Evaluations pointed out where the National Heatwave Plan could be improved, and RIVM has updated the text accordingly.

The updated National Heatwave Plan more clearly states the various responsibilities of the different organisations during prolonged periods of excessively hot weather. The level of accuracy in predicting such weather conditions has also been improved, in collaboration with the Royal Netherlands Meteorological Institute (KNMI), with warning criteria having been set at four days of continuous heat, instead of five. In addition, the practical information on measures has been transferred to the new guideline of the Dutch Public Health Service (GGD) on summer-related health risks and the accompanying toolkit 'Hitte' ('heat').

Continuing hot weather poses a health risk for certain groups of people, such as the elderly, people in care institutions, and chronically ill and overweight people. Risks vary from light symptoms, such as fatigue or itchiness, to severe complaints with possibly life-threatening consequences.

The purpose of the National Heatwave Plan is to provide organisations with a timely warning in case of an expected prolonged period of hot weather. Organisations include GGD branches, health organisations and the Dutch Red Cross. They will then warn their target groups and regional contacts, who will be provided through the Heat Plan with measures to limit the impact of such hot weather conditions.

Keywords: heatwave, heatwave plan, VWS, health risks, measures

## Inhoudsopgave

### **Inhoudsopgave – 5**

- 1 Aanleiding actualisatie Nationaal Hitteplan – 7**
- 2 Het Nationaal Hitteplan – 8**
  - 2.1 Probleemschets – 8
  - 2.2 Doel van het Plan – 8
  - 2.3 Betrokken partijen – 8
    - 2.3.1 Het ministerie van VWS – 9
    - 2.3.2 KNMI – 9
    - 2.3.3 RIVM – 9
    - 2.3.4 GGD GHOR Nederland – 9
    - 2.3.5 Lokale GGD'en – 9
    - 2.3.6 Het Nederlandse Rode Kruis – 10
    - 2.3.7 Brancheorganisaties – 10
    - 2.3.8 Zorginstellingen – 10
    - 2.3.9 Media – 10
- 3 Uitvoering van het Nationaal Hitteplan – 11**
  - 3.1 Definitie van een periode met aanhoudende hitte – 11
  - 3.2 Indeling in fasen – 11
    - 3.2.1 Waakzaamheidsfase – 11
    - 3.2.2 Voorwaarschuwingfase – 11
    - 3.2.3 Waarschuwingfase – 12
  - 3.3 Waarschuwingen per provincie – 12
  - 3.4 Evenementen – 12
  - 3.5 Crisissituatie – 14
- 4 Informatiebronnen – 15**





## 1 Aanleiding actualisatie Nationaal Hitteplan

Eind 2006 heeft het ministerie van VWS het initiatief genomen om in Nederland te komen tot een Nationaal Hitteplan, dat begin 2007 gereed was. Sinds 2007 is het Nationaal Hitteplan bijna jaarlijks geactiveerd. Na iedere activatie van het Nationaal Hitteplan is er met verschillende organisaties (o.a. GGD, KNMI, het Nederlandse Rode Kruis) gekeken hoe het Nationaal Hitteplan verbeterd kon worden. Zo zijn de criteria voor aanhoudende hitte geoptimaliseerd en is het nu ook mogelijk om regionaal het Nationaal Hitteplan te activeren.

Sinds 2007 heeft het RIVM enkele producten gemaakt voor onder andere GGD'en en andere zorg-professionals. Doordat deze inhoudelijke informatie beschikbaar is gekomen, is het niet noodzakelijk om deze informatie ook nog in het Nationaal Hitteplan op te nemen. Voor inhoudelijke informatie wordt daarom verwezen naar de twee onderstaande producten:

- RIVM toolkit Hitte : Deze toolkit voor publiekscommunicatie over het onderwerp Hitte bevat kant-en-klare producten, zoals een informatiefolder, vraag en antwoord lijsten en standaard teksten (website-teksten en brieven) welke door professionals gebruikt kunnen worden in hun communicatie naar hun doelgroep (RIVM toolkit Hitte, 2014).
- RIVM Rapport : Gezondheidsrisico's van zomerse omstandigheden. Deze GGD richtlijn is geschreven door een werkgroep bestaande uit medewerkers van de GGD, RIVM, KNMI en TNO (RIVM 2012).

Het geactualiseerde Nationaal Hitteplan versie 2015 is aangepast aan de geoptimaliseerde werkwijze. De in 2007 gemaakte afspraken (tussen de verschillende instituten en instellingen) zijn niet aangepast. Hoofdstuk 2 bevat het beoogd doel van het Nationaal Hitteplan en een overzicht van de betrokken partijen. Hoofdstuk 3 gaat in op de werkwijze van het plan. Voor de inhoudelijke informatie en praktische adviezen wordt verwezen naar de twee bovenstaande producten.

## 2 Het Nationaal Hitteplan

### 2.1 Probleemschets

Warm weer vormt voor bepaalde mensen een bedreiging voor de gezondheid. Ouderen vormen de grootste risicogroep, omdat hun temperatuurregulatie doorgaans slechter is en het dorstgevoel verminderd is. Niet alleen ouderen, maar ook mensen met een chronische aandoening, personen in een sociaal isolement, daklozen, mensen met overgewicht en (zeer) jonge kinderen lopen een gezondheidsrisico. Ook het gebruik van bepaalde geneesmiddelen, alcohol of drugs kan het risico op gezondheidseffecten vergroten bij aanhoudende hitte.

Warm weer kan leiden tot klachten zoals vermoeidheid, concentratieproblemen, duizeligheid en hoofdpijn. Daarnaast kunnen huidproblemen optreden zoals jeuk en uitslag met blaasjes. In ernstige situaties kan door uitdroging kramp, misselijkheid, uitputting, flauwte en bewusteloosheid optreden. Uitdroging kan met name bij ouderen en mensen met een cardiovasculaire aandoening leiden tot verstoring van de bloeddorstrooming van vitale organen (hart, longen, hersenen, nieren) met mogelijk levensbedreigende gevolgen.

Klimaatstudies geven aan dat een geleidelijke stijging van de temperatuur in de komende decennia waarschijnlijk is. Ook extreme weersomstandigheden zoals hittegolven gaan zich waarschijnlijk vaker voordoen. Het ziet er dan ook naar uit dat activering van het Hitteplan ook in de toekomst nodig zal blijven.

### 2.2 Doel van het Plan

Het Nationaal Hitteplan is er op gericht om tijdig te attenderen dat er aanhoudend warm weer voorspeld is, zodat er maatregelen genomen kunnen worden om de overlast door aanhoudende hitte te verminderen en (waar mogelijk) te voorkomen. Uit ervaringen in andere landen blijkt dat extra aandacht van hulpverleners en een grotere betrokkenheid van de omgeving tijdens periodes van aanhoudende hitte bijdraagt aan het welzijn en gezondheid van risicogroepen. Het Nationaal Hitteplan is in feite een communicatieplan waarbij de informatie tijdig en volledig bij risicogroepen en bij hun directe omgeving moet landen. Deze omgeving bestaat onder andere uit de instellingen waarmee de kwetsbare groep contact heeft, maar ook maken andere zorgverleners en vrijwilligers deel uit van de omgeving. Deze bewustwording en kennis zijn voorwaarde voor adequaat handelen bij een periode van aanhoudende hitte.

### 2.3 Betrokken partijen

Het Nationaal Hitteplan is in 2007 opgesteld in samenwerking tussen het Ministerie van VWS, het RIVM, het KNMI, het Nederlandse Rode Kruis, GGD Nederland en GHOR-Nederland. Sinds 2007 zijn er gesprekken geweest met verschillende (branche)organisaties, zoals de Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen (ANBO), ActiZ (brancheorganisatie van zorgondernemers), TNO, de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), de Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) en de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie (KNMP) om hen actief bij het Nationaal Hitteplan te betrekken.

Hierna volgt een beschrijving van de betrokken organisaties en hun rol in het Nationaal Hitteplan.

### 2.3.1 *Het ministerie van VWS*

In 2006 nam het ministerie van VWS het initiatief om in Nederland te komen tot een Nationaal Hitteplan. De opdracht aan het RIVM om in 2014 het Nationaal Hitteplan te actualiseren is ook vanuit het ministerie van VWS gegeven.

### 2.3.2 *KNMI*

Het KNMI maakt de weersverwachting en berekent (op basis van deze weersvoorspellingen) de kans dat er een periode van aanhoudende hitte wordt verwacht. Hierbij wordt uitgegaan van de definitie "aanhoudend warm weer" die in het volgende hoofdstuk beschreven is. Indien de kans op aanhoudend warm weer groot is, meldt het KNMI dit bij het RIVM. Het KNMI kan een weerwaarschuwing voor extreme hitte ("code geel") voor één of meer regio's uitgeven, hetgeen te zien is op de website: [www.knmi.nl](http://www.knmi.nl).

### 2.3.3 *RIVM*

Het RIVM evalueert de berichten van het KNMI over de kans op aanhoudende hitte en neemt, samen met het KNMI, het besluit tot het uitzenden van een voorwaarschuwing of een waarschuwing naar alle aangemelde ontvangers van het hittebericht (o.a. GGD'en, brancheorganisaties en het Nederlandse Rode Kruis). Het RIVM beheert de verzendlijst. Landelijke organisaties die belangstelling hebben om ook de hitteberichten te ontvangen kunnen zich aanmelden voor deze lijst door een mail te sturen naar [cGM@rivm.nl](mailto:cGM@rivm.nl). Regionale en lokale organisaties kunnen hiervoor contact opnemen met de lokale GGD.

Het RIVM heeft enkele producten gemaakt voor onder andere GGD'en en andere zorg-professionals (RIVM, 2012; RIVM toolkit Hitte, 2014) Deze bevatten informatie over de gezondheidseffecten van warme weersomstandigheden. Ook staan in deze producten bruikbare adviezen beschreven hoe overlast door de hitte beperkt kan worden. Daarnaast beantwoordt het RIVM vragen van GGD'en en beroepsmatig betrokkenen (niet van het algemene publiek) over hitte en gezondheid. Vragen kunnen aan het RIVM worden gesteld door deze te sturen naar [cGM@rivm.nl](mailto:cGM@rivm.nl). De vragen van het algemeen publiek kunnen door de GGD'en worden beantwoord.

### 2.3.4 *GGD GHOR Nederland*

De belangrijkste taak van GGD GHOR Nederland bestaat uit het collectief behartigen van de belangen van de lokale en regionale GGD en GHOR richting politiek, (lokale) overheden, verzekeraars, samenwerkingspartners, onderwijs, media en publiek.

### 2.3.5 *Lokale GGD'en*

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het welzijn van hun burgers, via de Wet Publieke Gezondheid. In deze wet wordt aangegeven dat het signaleren van ongewenste situaties, het adviseren van de bevolking over risico's, het beantwoorden van vragen vanuit de bevolking en het geven van voorlichting een wettelijke taak is (Wet publieke gezondheid, 2008). De GGD kan de gemeenten ondersteunen bij het uitvoeren van deze taak.

De rol van lokale GGD'en in het Nationale Hitteplan is primair het adviseren van gemeenten over de gezondheidsrisico's en hoe daarover te communiceren. Daarnaast kunnen GGD'en het algemene publiek, (zorg)instellingen en zorgverleners informeren over de risico's van aanhoudende hitte. Hierbij kunnen

praktische adviezen gegeven worden hoe de overlast door de hitte beperkt kan worden. In de GGD-richtlijn Medische Milieukunde: Gezondheidsrisico's van zomerse omstandigheden (RIVM, 2012) is de praktische invulling voor GGD'en beschreven. Het is aan de lokale GGD zelf om de lokale uitvoering van het Nationale Hitteplan vorm te geven.

### 2.3.6 *Het Nederlandse Rode Kruis*

Het Nederlandse Rode Kruis werkt met 33.000 vrijwilligers. Zij werken in hun eigen woonplaats of regio voor 254 plaatselijke afdelingen in Nederland. Via deze afdelingen biedt het Rode Kruis in het hele land hulp aan. Bij een waarschuwing vanuit het Nationaal Hitteplan kan het Nederlandse Rode Kruis kennis en praktische aanwijzingen delen met de vrijwilligers en andere organisaties die aangesloten zijn. Door de manier waarop het Nederlandse Rode kruis georganiseerd is, heeft ze zicht op lokale hulpbehoeften waardoor er tijdens hitte snel gehandeld kan worden.

### 2.3.7 *Brancheorganisaties*

De afgelopen jaren zijn er gesprekken geweest met verschillende branche- en belangenorganisaties in de zorgketen. Dit zijn onder andere de Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen (ANBO), de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), ActiZ (organisatie van zorgondernemers), de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie (KNMP) en de Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN). Het RIVM heeft informatie gedeeld met deze belangenorganisaties, zodat deze organisaties zelf producten kunnen maken voor bijvoorbeeld nieuwsbrieven naar hun leden of informatie op de eigen website. Deze organisaties krijgen de hitte waarschuwingen vanuit het RIVM en kunnen deze informatie doorgeven aan hun achterban en deze attenderen op de risico's van aanhoudende hitte. Via eigen kanalen bevorderen ze het urgentiebesef, de kennis en het professioneel handelen ten tijde van aanhoudende hitte. Het is echter aan de organisaties om dit zelf te organiseren.

### 2.3.8 *Zorginstellingen*

Ook zorginstellingen bereiden zich voor op periodes van aanhoudende hitte door vooraf de maatregelen te benoemen, die ze zullen treffen om de kwaliteit van de zorg in deze periode te garanderen. Als een dergelijke periode aanbreekt, worden deze maatregelen uitgevoerd. Het is echter aan de organisaties zelf om dit te organiseren. Zo heeft ActiZ, als organisatie van zorgondernemers, handreikingen op haar website staan om de zorg tijdens hitte te optimaliseren.

Er bestaat geen verplichting voor instellingen om een specifiek hitteprotocol op te stellen, mede omdat de situatie en omstandigheden per instelling sterk kunnen verschillen. Voor alle zorgaanbieders bestaat echter wel de verplichting om goede zorg te leveren. Het treffen van adequate maatregelen bij extreme hitte is hier nadrukkelijk onderdeel van. De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) ziet hierop toe (Beantwoording kamervragen, 2013).

### 2.3.9 *Media*

De media kunnen naar eigen inzicht informatie verspreiden over het optreden van een periode van aanhoudende warmte, de problemen die dat kan opleveren voor bepaalde groepen en de maatregelen die men kan nemen om de negatieve gevolgen van de hitte voor de gezondheid te beperken. In 2013 bleek dat het Nationaal Hitteplan zorgvuldig en met voldoende aandacht door de (landelijke) media was opgepakt.

## 3 Uitvoering van het Nationaal Hitteplan

### 3.1 Definitie van een periode met aanhoudende hitte

Het criterium voor aanhoudende hitte is een verwachting van een periode van vier of meer dagen met een maximumtemperatuur boven de 27 °C. Deze definitie van een periode met aanhoudende hitte is anders dan de definitie voor een hittegolf (minimaal 5 aaneengesloten zomerse dagen (25 °C of hoger) waarvan minimaal 3 tropische dagen (30 °C of hoger), gemeten in de Bilt. Een hittegolf kan pas achteraf worden vastgesteld, terwijl het Nationaal Hitteplan juist vooraf moet voorspellen dat het aanhoudend warm gaat worden.

De redenen dat er voor dit criterium aanhoudende hitte is gekozen, zijn:

1. Verwachtingen met een hoge kans op het overschrijden van dit criterium komen niet al te vaak in Nederland voor. Als het wel voorkomt, is het meestal ook echt warm.
2. De kans op het optreden van een periode van 4 dagen met een temperatuur boven de 27 °C is enige tijd van te voren goed in te schatten (dit in tegenstelling tot een hittegolf).

NB: Na iedere activatie van het Nationaal Hitteplan volgt een evaluatie om de werkwijze te optimaliseren. Het kan dus zijn dat een aangepaste definitie, of het gebruik van aanvullende waarden, zoals gevoelstemperatuur of het gebruik van de temperatuur in de nacht, in de toekomst gebruikt kunnen worden als blijkt dat hiermee de voorspelbaarheid van de warme periode, en effectiviteit van het Nationaal Hitteplan, wordt vergroot.

### 3.2 Indeling in fasen

Het Nationaal Hitteplan is opgedeeld in drie fasen.

- Waakzaamheidsfase;
- Voorwaarschuwingfase;
- Waarschuwingfase.

#### 3.2.1 *Waakzaamheidsfase*

De eerste fase van waakzaamheid wordt bepaald door het intreden van de zomerperiode. Deze fase is vanaf 1 juni tot 1 september van kracht. De betekenis van deze fase is dat organisaties en instellingen zich vóór de zomer realiseren dat ze zich gereed moeten maken voor een periode van aanhoudende hitte. In deze fase kunnen bijvoorbeeld de interne afspraken rondom hitte worden nagelopen en indien nodig geactualiseerd.

#### 3.2.2 *Voorwaarschuwingfase*

De tweede fase die kan intreden is die van de voorwaarschuwing. Als de kans op een periode van vier of meer dagen met een maximumtemperatuur boven de 27 °C klein, maar aanwezig is, wordt het RIVM daarvan door het KNMI op de hoogte gebracht. Er zal dan een voorwaarschuwingbericht worden doorgestuurd naar alle contactpersonen van de hitemailing. De betekenis van deze voorwaarschuwing is dat de ontvangende organisaties alert zijn voor het geval er een periode van aanhoudende hitte aanbreekt. De organisaties kunnen intern nagaan of ze voldoende in staat zijn om hun afgesproken taken te vervullen wanneer de voorspelde hitte doorzet. Het takenpakket dat doorgelopen moet worden, verschilt per type organisatie. Het is de eigen verantwoordelijkheid van

iedere organisatie om op basis van de voorwaarschuwing de juiste acties in gang te zetten. Het is niet de bedoeling dat het algemene publiek in deze fase al gewaarschuwd wordt. Daarvoor is de kans op een periode van aanhoudende hitte nog te klein. Te vroeg en te veelvuldig waarschuwen van het algemene publiek draagt niet bij aan de geloofwaardigheid van het systeem.

### 3.2.3 *Waarschuwingfase*

Zodra het KNMI meldt dat de kans op een periode van vier of meer dagen met een maximumtemperatuur boven 27 °C groot is, vindt overleg plaats tussen het RIVM, de veiligheidsmeteoroloog van het KNMI en de afdelingen communicatie van beide organisaties over de noodzaak om de voorwaarschuwing over te laten gaan in een waarschuwingfase. Als besloten wordt om de waarschuwingfase in te laten gaan, is het Nationaal Hitteplan geactiveerd. Dit is doorgaans meer dan een etmaal van te voren bekend.

Het waarschuwingssysteem van het Nationaal Hitteplan bestaat uit een getrapte informatieketen (zie figuur 1). Het RIVM stuurt in afstemming met het KNMI een waarschuwingmail met informerende inhoud en actuele weersinformatie naar alle ontvangers van het hittebericht (o.a. GGD'en, brancheorganisaties en het Nederlandse Rode Kruis). Het is aan deze ontvangers om de berichten te gebruiken en naar hun eigen achterban en regionale contacten door te zetten. Dagelijks wordt er een update verzonden. Ook wordt de Nederlandse bevolking ingelicht door een persbericht dat uitgaat vanuit het RIVM en het KNMI. De weerberichten op de website van het KNMI zullen een weerwaarschuwing voor extreme hitte ("code geel") voor één of meer regio's bevatten.

De verschillende organisaties kunnen in deze fase de maatregelen nemen die ze vooraf bepaald hebben. Een zorginstelling kan bijvoorbeeld het eigen hitteplan in werking stellen en een brancheorganisatie kan een bericht op de website plaatsen of een nieuwsbericht doorsturen naar hun achterban. Zo wordt er ook op de website van het RIVM informatie gezet over de risico's van warm weer met heldere en praktische adviezen om overlast te beperken.

De waarschuwingfase eindigt met een duidelijke mail naar alle ontvangers van het hittebericht waarin staat vanaf welke dag het Nationaal Hitteplan niet meer actief is.

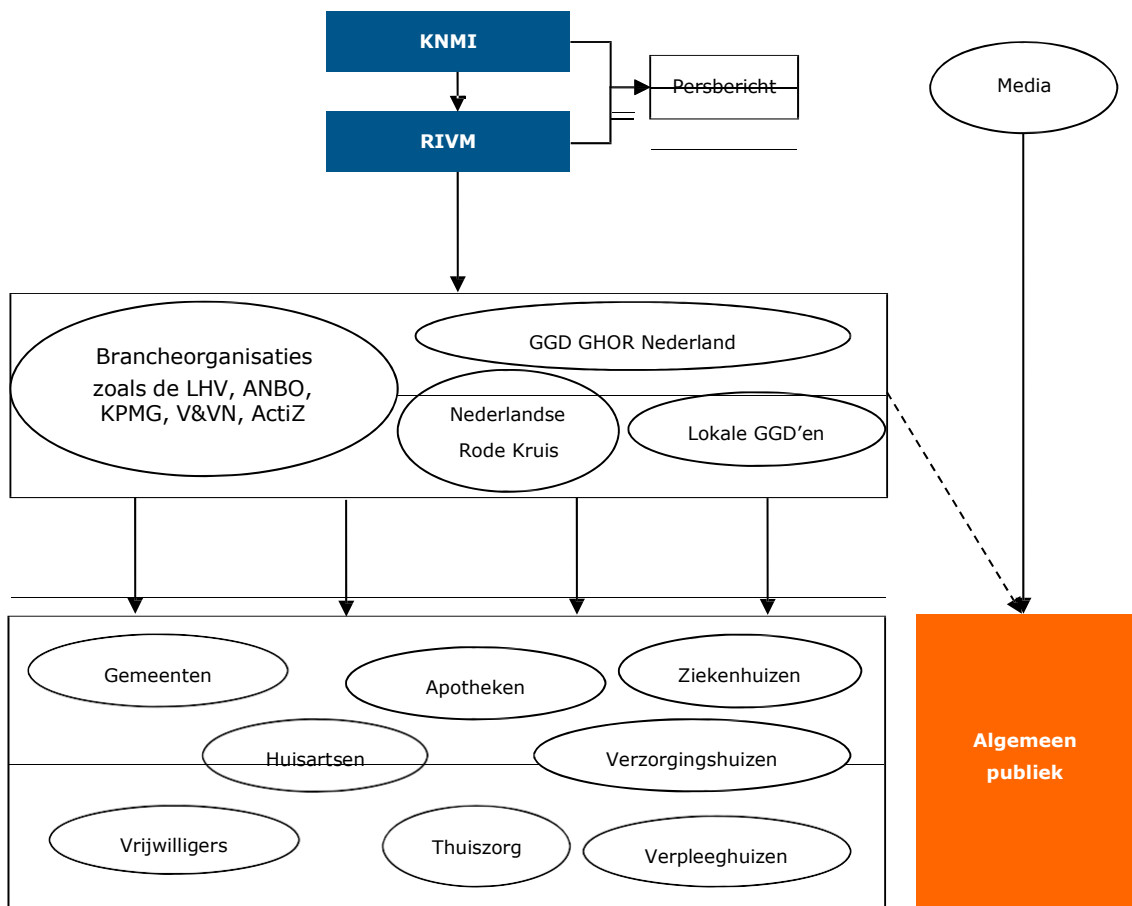
## 3.3 **Waarschuwingen per provincie**

In Nederland is het niet overal even warm. In het verleden is het voorgekomen dat het Nationaal Hitteplan geactiveerd was omdat het in het Oosten en Zuiden van het land erg warm was, terwijl de temperaturen in het Noorden en de kustprovincies niet extreem waren. Er kunnen aanzienlijke regionale verschillen in temperatuur voorkomen. Het is daarom sinds enkele jaren mogelijk om het Nationaal Hitteplan per regio (welke grotendeels overeenkomen met de provincies) te activeren.

## 3.4 **Evenementen**

Bij evenementen kunnen grote groepen mensen door een combinatie van factoren een verhoogd risico lopen. De risico's zijn afhankelijk van het type evenement (bijvoorbeeld lichamelijke activiteit) en de doelgroep (bijvoorbeeld ouderen). Daarnaast spelen zowel persoonlijk gedrag als kenmerken van de omgeving een belangrijke rol.

Veel gemeenten hebben een veiligheidsplan waarin algemene voorwaarden staan waaraan een evenement moet voldoen. Hierin kunnen ook maatregelen voor extreme weersomstandigheden worden opgenomen. Organisatoren van evenementen kunnen vooraf contact opnemen met de GGD en/of de GHOR in de regio om de risico's van extreme weersomstandigheden in kaart te brengen. Ook bij kleinere evenementen zoals een schoolreisje, sportdag of buurtactiviteit kan de GGD de organisatoren direct of via de gemeente adviseren. In de GGD-richtlijn medische Milieukunde: Gezondheidsrisico's van zomerse omstandigheden (RIVM, 2012) is een praktische invulling voor ondersteuning bij evenementen beschreven.



*Figuur 1: Schematische weergave van de getrapte informatieketen in de waarschuwingsfase. Het KNMI geeft de informatie aan het RIVM, waarna het RIVM in afstemming met het KNMI een waarschuwingsmail stuurt naar alle ontvangers van het hittebericht (o.a. GGD'en, brancheorganisaties en het Nederlandse Rode Kruis). Het is aan deze ontvangers om de berichten te gebruiken en naar hun eigen achterban en regionale contacten door te zetten. Het KNMI en het RIVM maken een (gezamenlijk) persbericht en geven informatie via de website. De media kunnen naar eigen inzicht informatie verspreiden. Lokale GGD'en, brancheorganisaties en het Nederlandse Rode Kruis kunnen ook het algemene publiek van informatie voorzien.*

### **3.5 Crisissituatie**

Als naast de aanhoudende hitte ook andere risicosituaties optreden, bijvoorbeeld waterschaarste of stroomonderbreking, kan opgeschaald worden naar een crisissituatie. Hiervoor gelden de bestaande regels en afspraken vanuit de (regionale) crisisstructuur. In het Nationaal Hitteplan wordt dit verder buiten beschouwing gelaten.



## 4 Informatiebronnen

Beantwoording kamervragen (2013) Antwoord op kamervragen over het bericht dat de ouderenzorg slecht voorbereid is op een hittegolf. Geraadpleegd oktober 2014. <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/07/26/beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-dat-de-ouderenzorg-slecht-voorbereid-is-op-een-hittegolf.html>

RIVM (2012) GGD-Richtlijn medische milieukunde: Gezondheidsrisico's van Zomerse Omstandigheden. RIVM rapportnummer 609400007/2012

RIVM toolkit Hitte (2014) RIVM toolkit voor publiekscommunicatie over het onderwerp Hitte. Geraadpleegd oktober 2014, [http://toolkits.loketgezondleven.nl/toolkits/?page\\_id=184](http://toolkits.loketgezondleven.nl/toolkits/?page_id=184)

Wet publieke gezondheid (2008) Wet van 9 oktober 2008, houdende bepalingen over de zorg voor de publieke gezondheid. [http://wetten.overheid.nl/BWBR0024705/geldigheidsdatum\\_29-10-2014](http://wetten.overheid.nl/BWBR0024705/geldigheidsdatum_29-10-2014)

**RIVM**

*De zorg voor morgen begint vandaag*